

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravljanje je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v torek, dne 6. novembra 1934.

Štev. 124.

Kaj je z gospodarskim svetom

Ni izhoda iz gospodarske stiske brez gospodarskega parlamenta

Ustava določa ustanovitev gospodarskega sveta, posebni zakon o gospodarskem svetu je že sklenjen, vse naše gospodarske organizacije brez razlike zahtevajo ustanovitev te prepotrebne institucije, a gospodarski svet je kljub temu še vedno neizpolnjena zahteva.

In ni še uresničen, čeprav postaja že nujnost tudi zaradi naših zunanje-političnih zvez. Imamo vendar že gospodarski svet Male antante, sedaj je ustanovljen podoban gospodarski svet Balkanske zveze, le v Jugoslaviji gospodarskega sveta še nimamo. A jasno je, da bi pri pravilni organizaciji našega gospodarsko-političnega življenja smela priti na dnevni red zasjedanj gospodarskega sveta Male antante in onega Balkanske zveze le vprašanja, ki so jih pred tem že obravnavali gospodarski sveti vseh držav, ki so vključene v Mali antanti, odnosno v Balkanski zvezi. Drugače vendar ti sveti ne bi bili niti kompetentni, da razpravljajo o teh vprašanjih, ker morajo biti vsi njih sklepi v skladu s polnomočji, ki so jih prejeli. Da bi vlada sama sklepala o teh vprašanjih, je dosti krat čisto nemogoče zaradi prevelike kompliciranosti teh vprašanj. Redno bi mogel zavzeti pravilno stališče do teh vprašanj le od gospodarskih organizacij svobodno izvoljeni gospodarski svet. Če samo zato, da more priti do res dobrega gospodarskega sodelovanja med državami Male antante in Balkanske zveze, bi morali ustanoviti gospodarski svet. Če ta argument je tako močan, da bi že zaradi njega morali uresničiti staro in enodušno zahtevo vseh gospodarskih slojev po gospodarskem svetu.

Je pa še drug in enako tehten notranje-političen razlog. Svoje dni se je mislilo, da bi mogel novoustanovljeni senat prevzeti in izpolnjevati funkcije gospodarskega parlamenta. To mnenje se je izkazalo kot napačno, kajti senat ne more imeti drugih funkcij, ko Narodna skupščina. Kar je na dnevnem redu skupščine, to je tudi na dnevnem redu senata in zaradi tega je tem manj možnosti in časa, da bi se v našem Narodnem predstavništvu razpravljala strogo gospodarska vprašanja.

A nekje se morajo in zato je treba ustvariti za razpravo o gospodarskih vprašanjih poseben forum — in to je gospodarski svet. Če tega ne storimo, potem je neizogibna posledica, da bo birokratizem edini odločeval o gospodarskih vprašanjih. Naj se ne misli, da pri nas tega birokratizma ni in da ne pomeni nobene nevarnosti. Nasprotno se pri nas birokratizem in se vedno bolj in bolj uveljavlja v vseh panogah javnega življenja. Razni nejasni in nepopolni predpisi, ki so posledica te birokratizacije našega javnega življenja, pa več ko dovolj dokazujejo

da reši gospodarska vprašanja tudi le primeroma zadovoljivo. Zato smo tudi po vseh številnih naredbah, uredbah in predpisih glede reševanja gospodarske stiske tam, kjer smo bili pred njimi. Celo to je res, da bi morda bili danes že na boljšem, če bi se vse prepustilo svojemu razvoju in ne ovirali ljudje z raznimi predpisi, da si pomagajo sami, kakor pač vedo in znajo.

Vse to zgovorno dokazuje, da ni nastala zahteva po gospodarskem svetu iz nobene kaprice, temveč da jo nujno narekujejo naše gospodarske razmere. Mi nujno potrebujemo institucijo, ki bi razpravljala o vseh gospodarskih vprašanjih iz vsedravnega stališča, potrebujemo centralo, v kateri bi bile združene vse naše gospodarske organizacije. Le v tem primeru more dobiti naša gospodarska politika enotno in pravo smer, le v tem primeru smo spo-

sobni, da začnemo z delom za svojo gospodarsko osamosvojitve. Šele z gospodarskim svetom bodo naše gospodarske sile združene, šele z njim dobimo podlago za sistematično gospodarsko delo.

Prav zato pa je seveda neobhodno, da se člani gospodarskega sveta svobodno volijo od gospodarskih organizacij. Imenovani člani gospodarskega sveta bi imeli mandat le od birokratizma, da pa morejo svojo nalogo izvajati z uspehom, je treba da imajo mandat od gospodarskih organiza-

cij in od ljudi, ki so dejanski predstavniki našega gospodarstva.

Neštetokrat smo že nastopili za ustanovitev gospodarskega sveta in to vedno razpravljanje te stare zahteve gotovo ni nikak prijeten posel. Toda zato je to tem bolj potreben posel, ker je pač treba to zahtevo ponavljati tako dolgo, dokler ne bo uresničena.

Začetek naše gospodarske konsolidacije je v gospodarskem svetu in zato ne moremo odnehati s to zahtevo!

Odmerna pridobnine

Kdaj bo razpravljal davčni odbor o odmeri davčne osnove

Kakor porčamo na drugem mestu, so v času od 5. do vstetega 12. novembra med uradnimi urami razgrnjeni v pisarni mestnega poglavarstva v Ljubljani seznamki oseb, ki so zavezane pridobnine po I. skupini in deloma tudi po II. skupini, in sicer se tičejo ti seznamki iz obrtniškega odseka: zdravnikov, zobozdravnikov, stroj. pletilcev in vezilcev, iz trgovskega odseka pa so v seznamu:

mlekarne, trgovine s suho robo in kurivom, kramarije, hoteli, gostilne, restavracije, buffeti, vinotoči (brez kavarne), delikatese z vinotoči, sodavičarji, trgovine z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami, kisarne, kinopodjetja, menjalnice in stari-narji.

Že iz bežnega pregleda seznamkov se vidi, da je letos davčna osnova za odmero pridobnine silno visoko ocenjena. Nekaterim davčnim zavezancem tudi za več ko 100 odstotkov. So tudi primeri, ko je bila davčna osnova dvignjena od 30.000 na 113.000, torej za več ko 300 odstotkov, in to za podjetje v stroki, ki izkazuje nazadovanje v prometu na vsej črti.

To zvišanje je deloma posledica letošnje februarске zakonske novele, ki je predpisala za vse pridobninske obveznike minimalno davčno osnovo na podstavi najemnine za stanovanje in najemnine za lokal. Kako more ta ocenitev po zunanjih znakih privedi do naravnost nemogočih ocenitev, se sedaj v razgrnjenem seznamu jasno vidi.

O tej davčni osnovi sklepajo davčni odbori in z ozirom na silno letošnje povišanje pridobnine je več ko gotovo, da bodo tudi imeli davčni odbori letos toliko dela, ko že zelo vrsto leto ne. Sej davčnih odbor se morejo udeležiti davčni zavezanci ali sami ali po svojih pooblaščenih.

Največje važnosti je za vsakega davčnega zavezanca, ki je prepričan, da je previsoko ocenjen, da sklepa davčni odbor o njegovi zadevi v njegovi prisotnosti, odnosno v prisotnosti njegovega nameščenca.

Zato podajamo razpored razprav pred davčnim odborom, ki so določene takole:

1. trgovine s kurivom in suho robo: dne 22. novembra.

2. mlekarne in trgovine z mlečnimi izdelki: dne 22. novembra.

3. kramarije: dne 22. novembra.

4. hoteli, gostilne, vinotoči, buffeti, itd., ter trgovci, ki majo poleg svojega obrta tudi gostilno:

od črke A—J: dne 23. novembra;

od črke K—M: dne 24. novembra;

od črke N—Z: dne 26. novembra;

5. starinarji: dne 27. novembra;

6. kinopodjetja: dne 27. novembra;

7. trgovine z alkoholnimi in brezalkoholnimi pijačami, kisarne: dne 27. novembra;

8. menjalnice: dne 27. novembra;

9. sodavičarji: dne 27. novembra in

10. delikatese in vinotoči: dne 27. novembra.

O višini odmerjene davčne osnove za pridobnine so bili vsi ti obveščeni od uprave Združenja trgovcev v Ljubljani in tudi vsi gostilničarji, ker spadajo pod trgovski odsek. Obveščeni so tudi bili, kdaj se bo njih zadeva obravnavala pred davčnim odborom.

Opozorjamo vse zainteresirane davčne zavezance, da se v svoji zadevi ne obračajo na več članov davčnega odbora, temveč le na enega, in sicer na onega, ki najbolj pozna njih razmere. Člani davčnega odbora bodo z delom itak tako preobloženi, da ga bodo komaj zmagovali. Naj pa bodo davčni zavezanci prepričani, da bodo njih interesi dobro varovani, če jih razlože tudi enemu samemu članu davčnega odbora.

Zaenkrat je glavna dolžnost vsakega davčnega zavezanca, da je informiran o višini davčne osnove, ki mu je bila odmerjena in da ve, kdaj se njegova zadeva obravnava pred davčnim odborom.

Udarec za trgovino v obmejnih krajih

Maribor, 4. novembra.

Posledice nove avstrijske uredbe o prenosu živil v obmejnem pasu se čimdalje bolj čutijo v naših krajih ob meji. V kratkem času enega meseca je promet nepričakovano nazadoval in prikazuje se tudi splošen gospodarski zastoj, ki ga preje v krajih obmejnega pasu niso poznali. Prizadeta sta zlasti št. Ilj in Gornja Radgona, ki sta imela v avstrijskem pasu največje konzumno zaledje. Od tega sta sedaj zaradi določb nove avstrijske uredbe skoro popolnoma odrezana. Tako je preje prihajalo v št. Ilj ob sobotah nad 1000 ljudi iz avstrijskega obmejnega pasu. Vsi so se založili z živili, mesom, vinom, ker ni igrala zanje cena nobene vloge radi visoke valutne razlike. Odkar pa je v veljavi nova uredba, jih prihaja le nekaj deset in še ti so po večini sami radovedneži, ali pa taki, ki ne smejo prenašati živil čez mejo. Nova uredba določa, da se smejo prenašati živila samo od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Dovoljenje dobijo le družinski glavarji, ne

pa tudi ostali člani družin. In še med temi samo oni, ki imajo letno manj kot 2000 šilingov dohodkov, ali če so kmetje, ki imajo manj kot 5 oralov posestva. Takih pa v obmejnem pasu skoro ni. Večina konzumentov, ki so se zalagali doslej iz našega obmejnega pasu, je sestajala iz državnih uslužbencev in uradnikov ter razmeroma dobro plačanega delavstva. Vsi ti pa so sedaj izključeni, ker imajo nad 2000 šilingov letnih dohodkov. Prav tako pa je čas, v katerem se smejo prenašati živila čez mejo, izbran tako, da so takrat družinski poglavarji v službi ali na delu. V naših obmejnih krajih so zaradi tega gospodarsko prizadeti vsi sloji. Predvsem seveda trgovci in prodajalci živil ter peki in mesarji. Poleg tega tudi gostilničarji in v veliki meri tudi kmetje.

Potrebno bi zato bilo, da centralna vlada nekaj ukrene v zaščito naše obmejne trgovine. Saj ima tudi Avstrija dosti vzrokov, da je z našo državo v dobrih odnosih. Treba zato samo malo pritisniti, pa bo konec teh nepotrebnih šikan na meji.

Trgovska in obrtna bolniška blagajna

V dveh nadaljevanjih, preteklo nedeljo in danes, je bil izredni občni zbor Bolniške blagajne samostojnih trgovcev v Mariboru. Zahtevala ga je banska uprava v Ljubljani. Na rednem občnem zboru dne 28. februarja tega leta se je sprejela izprememba pravil ter predložila pristojni oblasti v odobritev. Banska uprava je sedaj prišla z zahtevo, da mora izpremenjena pravila potrditi še izredni občni zbor. Zborovalci so obakrat obravnavali izpremenjene točke ter so jih odobrili v obliki, ki se je predložila že na rednem občnem zboru.

Poleg tega pa so napravili danes važen sklep, ki bo za razvoj in pomen te institucije gotovo velikega pomena. Naziv institucije se izpremeni ter se boglasil: **Trgovska in obrtna bolniška blagajna v Mariboru**. S tem in z izpremenjenimi pravili bo podan temelj za širše delovno področje in večji razmah ustanove. Poleg trgovcev bodo lahko člani tudi industrialci, obrtniki, pa tudi druge osebe iz svobodnih poklicev, ki doslej niso imele priložnosti socialnega zavarovanja v kaki bolniški blagajni. V javnem življenju bo pridobila ustanova gotovo na pomenu ter bo postala važen činitelj na socialnem polju.

Naša trgovinska mornarica se je povečala

Večji tujski promet je tudi ugodno vplival na našo trgovinsko mornarico. Skoraj vsi parniki, ki so ležali že leta brez posla v pristaniščih, so bili zopet postavljeni v službo. Nekatere že popolnoma neuporabne ladje pa so bile prodane kot staro železo. Povečani promet je napolnil nekatere naše paroplovne družbe, da so povečale svoj plovni park. Tako je sušaška »Oceania« kupila 3500 tonski parnik »Vis«, ki bo vozil redno med Sušakom in Španijo. Splitska paroplovna družba »Matković« je kupila dva parnika za redno službo na progi Adria—Severna Afrika. »Jugoslovenski Lloyd« je sklenil, da nabavi dvojnik za 17.500 tonski luksuzni parnik »Kraljica Marija«. S tem bo omogočena redna paroplovna zveza med Adrijo in Egiptom. »Jadranska plovitba« pa je naročila dvojnik za »Prestolonaslednika Petra«, ki bo vozil na progi Sušak—Carigrad. Čeprav so prevoznine še vedno tako nizke, da tuje družbe komaj izhajajo, so jugoslovanske paroplovne družbe v bolj ugodnem položaju, ker so skoraj vsi njihovi parniki že amortizirani in ker so tudi mezde jugoslovanskih paromornarjev dokaj nižje, kakor mezde drugih mornarjev. To slednje seveda ni smatrati kot pridobitev, ker je zato tudi kupna moč jugoslovanskih mornarjev toliko nižja.

Revščina povečuje umrljivost

Ameriški statistik Sydeust čker je do-gal, da pride na 100 bolezenskih primerov v bogatih slojih, 108 v srednjih in 112 v revnih.

Pri ljudeh, ki so bili prizadeti od goskodarske krize v l. 1929—1932, je bilo za 60% več boleznih, kakor pri ljudeh, od krize ne prizadetih.

Med brezposelnimi je bilo za 39 odstotkov več boleznih, ko med zaposlenimi.

Povprečno je znašala umrljivost pri povprečju 100 pri bogatih slojih 81.2, pri srednjih 94.2, kvalificiranih delavcih 95.1, polkvalificiranih 100.7 in pri nekvalificiranih 125.8. Še težje posledice revščine kaže umrljivost otrok. Pri povprečni številki 100 je znašala umrljivost otrok v 1. skupini 48, v 2. 70, v 3. 97, v 4. 113 in v 5. 123.

Uteha je le v tem, da je splošno padla umrljivost. V starem veku je znašala povprečna starost ljudi komaj 25 let, danes pa 50, v nekaterih državah celo 60. Od novorojenčkov umre še danes na Kitajskem vsak 3., v Evropi le vsak 6.

Iz vsega tega sledi, da zdravnik sam ne more pomagati, če žive bolniki v preslabih gmočnih razmerah.

Nepotrebna tuja podjetja

Zbornica za TOI proti Bat'i — Nova kartonažna tvornica Bat'e

Pred kratkim smo poročali o razveseljenem nastopu vlade proti veleblagovnicam, ki jih je hotel ustanoviti pri nas tuji kapital. Ni pa zadosti, da se je nastopilo le proti veleblagovnicam, temveč treba je nastopiti tudi proti vsem tujim in čisto nepotrebnim velepodjetjem.

Eno takšnih nepotrebnih tujih velepodjetij je — Bafa. Dokazano je, da smo že pred Bafom imeli v Jugoslaviji toliko domačih tvornic za čevlje in toliko domačih čevljarjev, da smo mogli kriti vso domačo potrebo na čevljih in da bi mogli čevlje še izvažati. Niti najmanjše potrebe torej nismo imeli po nobeni tuji tvornici s čevlji, nasprotno je zahteval naš gospodarski interes, da nobene takšne tvornice ne pustimo v deželo, ker bi ta le odjedala našim ljudem kruh. Tako je narekovala najbolj enostavna gospodarska naštevanka.

Kljub temu pa smo pustili Bafu v državo in pustili, da so zaradi njega postali desetstisoči naših ljudi brez posla, da je država samo v dveh letih izgubila nad 70 milijonov Din na carinskih dohodkih in da je izgubila silne zneske na pridobitni in družbenem davku, ki ga plačuje Bafa le v neznatni višini. Izguba torej na vsej strani, a kakor vse kaže, nas niti te izgube še niso izmodrile, ker se Bafa širi veselo naprej.

Tako se Bafa ni zadovoljil s tem, da kar preplavlja s svojimi čevlji vso Jugoslavijo, da kmalu že ne bo trga v Jugoslaviji brez Bafine prodajalne, temveč mirno gledamo, kako sili Bafa naše ljudi, da kupujejo še njegove čevlje s podplati iz gumije. Vsi šolarji naj bi nosili te gumaste čevlje in celo opanke srbskih kmetov naj bi imele podplate iz kavčuka. Ne glede na to, da moramo ves kavčuk uvažati, da se zaradi teh Bafinih čevljev slabša naša trgovinska in plačilna bilanca, so čevlji z gumastimi podplati tudi silno nezdruživi. — Nemčija je zato takšne čevlje za mladino in vojsko sploh prepovedala, mi pa trpimo, da se s temi izdelki jemlje našim ljudem kruh, vrhu tega pa še škoduje na zdravju ljudem. Bolj narobe menda res ni mogoče delati!

Sedaj je nastopila proti tem nepotrebnim in nezdruživim čevljem tudi naša Zbornica za TOI in poslala na vse odločujoče oblasti spomenico, da je treba te

čevlje z gumastimi podplati popolnoma prepovedati. Upamo, da bo imela ta predstava popoln uspeh, ker bi bili v resnici že kolonialni narod, če bi trpeli, da nam more tujec vsiljevati prav vsako blago.

Pa Bafi vse to še ni zadosti in sedaj je začela obratovati tudi njegova kartonažna tvornica. Bog ne daj, da bi kdo drug kaj od njegovega podjetja zaslužil, ker vse, kar je sploh mogoče zaslužiti, mora pripasti Bafi. Naše kartonažne tvornice, ki morejo le del svoje kapacitete izkoristiti, ne smejo izdelovati škafel za Bafine čevlje, ker tudi ta zaslužek hoče imeti Bafa sam. In zato je ustanovil še za ta stranski produkt svojo tvornico.

Pri tem pa je Bafa vpeljal tudi čisto nov sistem plačevanja delavcev. Ne more delavec prosto razpolagati z vsem svojim zaslužkom, tudi si ne sme sam izbrati stanovanje in trgovino, ker tudi v tem pogledu hoče biti Bafa edini gospodar. V Nemčiji so Bafi tak način plačevanja delavcev prepovedali, pri nas se seveda za to sploh nihče ne zmeni. Bafa dela, kakor hoče, ker njemu je dovoljeno vse.

Pri tem pa propada naš čevljar, naš industrialec s čevlji in naš trgovec s čevlji. Vsi ti so nad vse dobri davkoplačevalci in propad vsakega od njih pomeni izgubo za državno blagajno. A kljub temu se nič ne sliši v zaščito naših ljudi in se pusti, da procvita tuje podjetje na račun naših propadajočih.

Pred kratkim smo z zadoščenjem zabeležili, da je vlada prepovedala veleblagovnice. Moramo kar takoj dostaviti, da ne samo veleblagovnice, temveč vsa nepotrebna tuja velepodjetja je treba prepovedati. Kjer sami krijemo vse svoje potrebe, tam nam ni potrebno tuje podjetje, najmanj pa smemo trpeti, da to uničuje naše ljudi. Če najbolj primitiven akt samohranitve to zahteva in presneto slab znak za naše razmere je, če niti tega čuta nimamo.

Boj proti nepotrebnim tujim podjetjem je treba zato voditi do konca, ker zahtevajo tako naši gospodarski interesi. Nič pa nimamo proti temu, če nam tuji ustanove in vodijo podjetja, ki so nam potrebna in ki jih še nimamo. Bafa pa je nepotreben in zato naj bo tudi že enkrat konec njegove nepotrebne konkurence našim ljudem.

Novi sezname o pridobitni razgrnjeni

Davčna uprava Ljubljana-mesto razglasa:

V smislu člena 116, odstavek 1 in 2 zakona o neposrednih davkih z dne 8. februarja 1928 (Ur. list št. 75/26 iz l. 1928) se naznanja, da se nadaljnji sezname oseb, zavezani pridobitni po II. skupini, deloma tudi zeznamki oseb, zvezanih pridobitni po I. skup., člena 42. zakona o neposrednih davkih, katerih davčne osnove za davčno l. 1934. se bodo razpravljale pred strokovnim davčnim odborom za mesto v Ljubljani, v času od 20. novembra do včetega 27. novembra 1934 razgrnjeni na vpogled davčnim zavezancem v pisarni mestnega poglavarstva v Ljubljani v času od 5. novembra do včetega 12. novembra 1934, in sicer med običajnimi uradnimi urami.

O predlogih davčne uprave bodo davčni odbori razpravljali v splošnem v istem vrstnem redu in na dan, ki ga navaja razgrnjeni seznam. V prvi vrsti se pa bodo obravnavali primeri onih davčnih zavezancev, ki bodo event. čakali pred razpravnim prostorom.

O tem obveščam vse pridobitni zavezane stranke, da v lastnem interesu vpogledajo predlagano davčno osnovo, da morejo event. osebno ali pa po pooblaščenih pred davčnim odborom na dan razprave zastopati svoje interese.

Zadevni zakonski predpisi se glase:

Seje odbora so tajne. Prisostvovati jim sme samo davčni zavezanec ali njegov zastopnik, odnosno pooblaščenec. Kot zastopnik davčnega zavezanca sme priti pred davčni odbor: mož za ženo, žena za moža, oče ali mati za otroke in otroci, starejši od 18 let, za starše kakor tudi vsakdo, ki se ne bavi obrtoma ali za plačo s takim poklicem, toda s pravnim pooblastilom. Po tej določbi ne morejo zastopati strank pred davčnim odborom n. pr. zakoniti pisarji. Pač pa smejo kot pooblaščenec s pravnim pooblastilom pred davčnim odbo-

rom zastopati davčne zavezance: odvetniki, javni beležniki, notarji ali pooblašчени finančno pravni zastopniki.

Za pravne osebe smejo prihajati pred davčni odbor njih predstavniki, odnosno pooblaščenici predstavnikov, za osebe pod skrbstvom in mase vobče pa njih skrbnik, zastopnik ali branitelj (konkurzni upravnik).

Razpisane razprave pa se ne bodo odložile, ako bi jim davčni zavezanci ne prisostvovali; tudi se določeni red za razprave ne bo v nikakem primeru izpremenil.

Podroben vrstni red razprav za posamezne stroke davčnih zavezancev, ki pridejo sedaj na vrsto in tudi pričetek seje je razviden iz pregleda pri mestnem načelnstvu v Ljubljani in tudi pri davčni upravi za mesto v Ljubljani, Vodnikov trg št. 5/II. nadstropje pred razpravnim prostorom.

O ostalih davčnih zavezancih se bodo sezname davčnih osnov pozneje razgrnili na vpogled in se bo za iste tudi pozneje določil vrstni red razprav pred davčnim odborom s posebnim razglasom.

Carinski dohodki — padajo

Od leta 1923. dobiva carina svoje dohodke skoraj le od uvoza, ker je izvoz večine predmetov carine prost, kar je tudi popolnoma pravilno. Do l. 1929. so carinski dohodki stalno rasti in dosegli leta 1928./29. 1586'3 milijonov Din. Zaradi krize in povečanja domače proizvodnje (kamor je treba šteti tudi Bafu), pa so carinski dohodki nato stalno padali ter znašali leta 1929./30. 1530'5, leta 1931./32. že samo 1.048'9 in padli v naslednjih letih na 695'4 in celo 635'8 milijonov Din. Zaradi povečane uvoza so se letos začeli tudi carinski dohodki dvigati in upati je, da bo vsaj v tem pogledu nastalo zboljšanje.

Odlikovanje častnega borznega predsednika g. Dragotina Hribarja

V soboto dopoldne sta v zastopstvu borzne uprave borzni predsednik dr. Ivan Sliker in borzni tajnik J. Kovač izročila častnemu predsedniku Ljubljanske borze za blago in vrednote g. Dragotinu Hribarju krasno diplomu v priznanje njegovih izrednih zaslug za ustanovitev in razvoj te važne gospodarske institucije. Diploma, v obliki portreta, je umetniško delo našega priznanega mojstra Božidarja Jakea.

Naše narodno gospodarstvo v septembru 1934

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani)

Tendence v konjunktornem razvoju posameznih industrij so že dalj časa nekoliko stabilizirane. Največji letni prirast izkazuje še vedno tekstilna industrija, in sicer +2253 delavcev ali +20-58%. Ostale industrije v glavnem nekoliko napredujejo. Letni prirasti znašajo absolutno: pri kemični industriji +304, pri gozdno-žagarski industriji +297, oblačilni industriji +249 itd. Letni padec zaposlenosti nad 100 delavcev izkazujejo samo tri industrije: zasebni promet -106, kovinska industrija -148 in predelovanje kože -160.

Sezijski razvoj je zelo pisan. Zaposlenost v glavnem že pada, akoravno malenkostno. Radi bližajoče se zime narašča oblačilna industrija +173 in predelovanje kože za +108. Z odhodom letoviščarjev so padle gostilne, kavarne in krčme za -348. Hladnejši dnevi so potisnili industrijo kamenja in zemlje za -273 delavcev navzdol. Gozdno-žagarska industrija v jeseni vedno pada, letos za -196.

Podrobnejši podatki so razvidni iz spodnje tabele:

Industrijska skupina	Stanje v septembru 1934	napram septembru 1933	napram avgustu 1934
Tekstilna industrija	13.201	+2253	+291
Trgovina	3.862	+442	+43
Kemična industrija	1856	+304	+42
Gozdno-žagarska industrija	6.697	+297	-196
Oblacilna industrija in čistjenje	4.120	+249	+173
Občinski obrati	1.595	+224	+8
Industrija kamenja in zemlje	4.203	+185	-273
Gostilne, kavarne in krčme	3.276	+155	-348
Gradnja železnic, cest in vodnih zgradb	3.140	+145	+209
Hišna služinčad	8.179	+145	-10
Industrija kože in gume	1.710	+89	+36
Gradnje nad zemljo (visoke gradnje)	5.161	+64	-11
Industrija hrane in pišče	3.647	+58	+18
Higiena	1.778	+46	-64
Javni promet	577	+42	-16
Papirna industrija	1.928	+41	-41
Gradnja prevoznih sredstev	327	+33	-5
Gledališča, svob. poklici in razno	1.143	+31	+16
Centrale za proizvodnjo in presk. z vodo	493	-2	+1
Grafična industrija	1.109	-7	-19
Denar. in zavar. vod. in samost. pis.	518	-22	+3
Industrija tobaka	905	-58	+18
Indust. za predel. lesa in rezbarstvo	3.407	-94	-17
Zasebna prometna podjetja	726	-106	-14
Kovinska industrija	6.035	-149	-11
Predelovanje kože in njenih surogatov	2.847	-160	+108
Poljedelstvo	539	-208	-10
Skupaj	82.995	+4010	-64

Ljubljana, dne 25. oktobra 1934.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 3. novembra objavlja med drugim: Uredbo o dokazu izobrazbe za opravljanje pogostinskih obrtov — Naredbo o odpiranju in zapiranju lekarn ter o njih dežurstvu — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Statut Balkanske zveze je izdelan natančno po vzoru statuta Male antante, s čimer je tudi na zunaj poudarjeno, kako popoln je sporazum med Balkansko zvezo in Malo antanto.

Za bolgarskega poslanika na našem dvoru bo najbrže imenovan bivši prometni minister Dimo Kazasov.

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo je postal po mnenju »Tempsa« mogoč, ker se je sedaj tudi Italija prepričala, da je jugoslovanski narod enodušen in da ni računati na razpad Jugoslavije.

Tudi dolžnost Društva narodov je, da se doženeje moralni krivci marsejskega atentata. Tako vedno bolj odločno zahteva kulturna javnost.

Arhiv teroristov je bil odkrit v Berlinu. Med drugim so našli pismo na dr. Jelica, v katerem mu sporočajo teroristi, da bodo svetovni listi poročali, da so dali denar za atentat jugoslovanski izseljenci iz Amerike (kar je seveda grda laž). Nadalje se sporoča, da Italija nikdar ne bo izročila dr. Paveliča.

Francoski in angleški novinarji so kljub vsem oviram madjarskih uradov ugotovili, da so se ne le v Janka pusti, temveč tudi v drugih krajih ob jugoslovanski meji večali teroristi za vpade in atentate v Jugoslavijo.

Madjarski ministrski predsednik Gömbös je po enodnevnem bivanju na Dunaju, kjer je bil zelo hladno sprejet, odpotoval v Rim. Kakor poročajo listi je namen njegovega potovanja zlasti ta, da doseže od Mussolinija diplomatsko pomoč, če bi prišla za deva marsejskega atentata pred Društvo narodov. Te možnosti se Madjari silno boje, ker jim je čisto nemogoče tajiti skrivno vsaj nekaterih oficijalnih madjarskih krogov pri marsejskem atentatu.

Angleški notranji minister je v odgovoru na neko interpelacijo dejal, da mora biti angleška policija zaradi bližnje poroke princa Jurija zelo previdna. Ker prihaja večina sumljivih tujcev in teroristov iz Italije, mora najstrože kontrolirati vse potnike, ki imajo italijanske potne liste. Po marsejskem atentatu je takšna previdnost še zlasti potrebna.

Večina francoskih ministrov se je izjavila za Doumergueovo ustavno reformo. V sredo bo parlament sklepal o predlogih za reformo ustave.

Francoska vlada je pripravila vse potrebno, da morejo francoske čete na poziv Društva narodov ali posaarske vlade vkorakati v Posaarje, da se izvede plebiscit v redu. Nemški listi nazivajo te priprave kot višek provokacije. Angleška vlada pa je francoske priprave odobrila.

Posaarska plebiscitna komisija je ugotovila, da je v glasovalne sezname vpisanih najmanj 100.000 volilcev, ki nimajo prav nobene pravice glasovanja, ker so ali umrli, ali pa nimajo domovinske pravice v Posarju.

Fašistična stranka ima po oficijalnih podatkih 850.000 članov, za 340.000 več kakor lani.

Opozicija v protestantski cerkvi je zmagala in bo moral državni škof dr. Müller odstopiti. Uradniki, ki so vodili boj proti opoziciji, so bili že razrešeni svojih funkcij.

Pri volitvah v nekdanji Nemško-južnovzhodni Afriki je protinemška stranka zmagala z dvetretjinsko večino. Po teh volitvah je verjetno, da se bo ta bivša nemška kolonija pridružila južno-afriški uniji. S tem bi bilo za vedno izključeno, da bi ta kolonija prišla zopet pod Nemčijo.

Bolezen egiptskega kralja Fuada se je v zadnjem času zelo poslabšala. V zvezi s tem pa se je močno okrepilo protiangleško gibanje v Egiptu. Ni izključeno, da pride zaradi tega tudi do krize v vladi.

S prodajo kitajske vzhodne železnice Japonci so se sovjeti definitivno odrekli vsem ruskim pravicam do Mandžurije. Miliardne žrtve ruskega naroda za dohod k leda prostemu pristanišču ob Tihem oceanu so s tem propadle. A japonsko prodiranje na sever in zapad s tem še ni ustavljeno in že se poroča o delovanju japonskih emisarjev v Mongoliji.

Do težkega konflikta je prišlo med petrolejskimi družbami in mandžursko državo, ker hoče ta uvesti monopol na petrolej. Ta monopol bi bil v nasprotju s politiko odprtih vrat, za katero pa Japonci v dogovoru 9 velesil jamči. Amerikanci zahtevajo zato od Japonke, da intervenira pri mandžurski vladi, da ta svoje monopolne petrolejske namene opusti. Japonci pa je intervencijo odklonili, ker da je Mandžurija svobodna država.

Denarstvo

Sodelovanje Narodnih bank držav Male antante

O konferenci guvernerjev Narodnih bank držav Male antante, ki je bila koncem oktobra v Bukarešti, je bil izdan ta komunic:

1. Glede deviznega vprašanja je konferenca sklenila, da se omeje akcije treh emisijskih bank na ukrepe, ki se tičejo blagovne trgovine. Trgovinske pogodbe spadajo izključno v kompetenco vlad in ne emisijskih bank.

2. Klirinški promet se posploši. Potrebno je, da se na novo uredi dosedanje finančne obveznosti.

3. Na predlog guvernerja čl. Narodne banke dr. Engliša je bil izdelan poseben predlog za pospeševanje medsebojnega tujeskega prometa.

4. Emisijske banke držav Male antante bodo podpirale sodelovanje poštini hranilnic.

5. Ustanove se posebni študijski oddelki za medsebojno informacijsko službo.

6. Guvernerji treh emisijskih bank so prepričani, da je prvi pogoj za gospodarsko organizacijo in za povratek k normalnim razmeram stabilizacija valut na zlati podlagi.

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 31. oktobra se je stanje Narodne banke izpremenilo tako-le (vse številke v milijonih dinarjev):

Zlata in devizna podloga se je povečala za 2'2 na 1.976'1, in sicer zlata za 3'3 na 1.807'6, dočim je valutna padla za 0'18 na 0'04, devizna pa 0'9 na 169'0. Devize, ki ne spadajo v podlogo so se zmanjšale za 13'9 na 20'0.

Vsota kovane denarja se je znižala za 31'7 na 158'7.

Skupna vsota posojil se je pomnožila za 6'0 na 1.840'8, eskontna so se povečala za 5'5 na 1.602'7, lombardna pa za 0'5 na 238'1.

Vrednostni papirji so zabeleženi za 1'0 višji z 18'7. Rezervni fond se je povečal za 5'4 na 100'2, razna aktiva pa za 14'9 na 266'4.

Obtok bankovcev se je povečal za 90'0 na 4.380, zato pa so padle obveze na pokaz za 75'5 na 1.179'4.

Obveze z rokom so padle za 5'0 na 770'0, pasiva pa za 24'8 na 238'6.

Skupno kritje se je zmanjšalo na 35'54 odstotkov, samo zlato pa na 32'50 odstotkov.

*

Po zadnjem izkazu čl. Narodne banke se je njena zlata podloga povečala (vse številke v milijonih Kč) za 1'6 na 2.675'3, njena devizna in valutna za 16'4 na 153'9, dočim se je obtok bankovcev povečal za 244'8 na 5.460'7. Kritje je narastlo od 41'8 odstotkov v prejšnjem tednu na 42'3 odstotkov v zadnjem tednu.

Tudi nemška Državna banka izkazuje povečanje svoje zlate in devizne podloge, čeprav le v neznatni meri. Zlata podloga je narastla od 81'6 na 82'6, devizna pa od 3'9 na 4'0 milijonov mark. Obtok bankovcev pa se je zaradi ultima povečal od 3534 na 3823 milijonov mark.

Španska banka je znižala obrestno mero na 5%, od. na 5%. Sedanja obrestna mera v višini 6% je bila v veljavi od 21. oktobra 1932.

1400 kg zlata bo poslala sovjetska vlada v začetku novembra v Evropo, da plača s tem zlatom svoje dolgeve za razne dobave v evropskih državah.

Občni zbori

65. redna glavna skupščina Kranjske industrijske družbe bo v torek, dne 27. novembra ob 17.30 v prostorih Kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani. Delnice je treba položiti najkasneje do dne 20. novembra.

Čuvajmo Jugoslavijo!

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Seznam spodaj navedenih povpraševanj po našem blagu je sestavljen od Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine (Zavod za unapredjivanje spoljne trgovine, Beograd, Ratnički dom) na podlagi vprašanj, ki jih je prejel iz tujine.

Na ta način je zbral Zavod velik naslovni material. Kdor se zanima za eno od ponudb ali povpraševanj, navedenih v seznamu, naj piše zavodu in pri tem navede: številko, pod katero je povpraševanje navedeno, točno označbo vrste blaga, način embalaže z ozirom na tržne uzance, razpoložljivo količino blaga, ceno, kalkulirano po možnosti cif pristanišče države, kamor naj gre blago ali pa franko naša meja, plačilne pogoje in rok dobave. Istočasno naj se pošljejo tudi vzorci blaga.

Zavod pripominja, da za boniteto tujih tvrdk ne jamči.

Če zahteva naša tvrdka nove možnosti za plačevanje svojih prispevkov v tujini, se objavi njena ponudba v posebnem biltenu, ki se brezplačno razpošilja tujim interesentom.

Les in lesni izdelki:

981 — Bordeaux, mehki gradben les, zlasti madrieri;

982 — Catania, zastopnik za jelov, smrekov in borov les za gradbeno stroko in za mizarstvo, ter za sirovo in parjeno bukovo in za mizarstvo in za zaboje za južno sadje;

983 — Leipzig, skorja od hrasta in šišarke.

Deželni pridelki in zdravilne rastline:

984 — Lahovice CSR, česenj;

985 — Newyork, bolhač;

986 — Hamburg, rdeča čebula za jed;

987 — Beyrouth, česenj, med, hmelj, fižol, konoplja;

988 — Tunis, vsa živila, razen vin;

989 — Berlin, zastopnik za vse vrste sirovin.

Sadjarstvo in vinarstvo:

990 — Trst, orehi;

991 — Bruxelles, jabolka v sodih;

992 — Bordeaux, suhe češplje;

993 — Hamburg, orehi vseh vrst in jabolka;

994 — Bolzan, zastopnik za jabolka »Canada«;

995 — Rotterdam, mesnati deli iz sadja in maline.

Živnoredja, perutnina in ribarstvo:

996 — Oslo, čreva ovac in konj;

997 — Pariz, sirove kož od žrebet in mladih konj;

998 — London, purmani za božič;

999 — Beyreuth, sir v škatliah in sirovo maslo;

1000 — Berlin, sirove kože;

1001 — Bordeaux, sardine in razne konzerve iz mesa in rib;

1002 — Pariz, konzerve rib, nasoljeno meso in ribe.

Industrijski proizvodi:

1003 — Praga, predelana mehka svinjska koža;

1004 — Marseille, strešniki, opeke, ploščice za tla, polporcelan (faience) in cement;

1005 — Bruxelles, tulci za ženske klobuke;

1006 — Gdansk, predelana svinjska in telečja koža;

1007 — Bordeaux, sladkor;

1008 — Kopenhagen, smolasti proizvodi;

1009 — New York, olje od smrekovih bobie in masno lorovovo olje;

1010 — Amsterdam, etikete za označevanje zabojev in paketov.

Ljubljanska borza

Lesno tržišče

Tendence nespremenjeno mlačna.

V zadnjem tednu ni bilo na našem lesnem trgu nobenih bistvenih izprememb.

Tesan les je zadnje čase ponovno popustil, kar pa je v tej sezoni čisto umljivo in običajno. Išče se tu pa tam kak vagon po naročilu, v splošnem pa je sezona pojenjala. Kar se tiče tesanega lesa, je bila oddaja znatno večja kakor preteklo leto, posebno so se iskali filerji (tramiči).

V trdem lesu se iščejo podnice ter neobrobjeni plohi za izdelovanje in popravila železniških vozov. Tudi pragovi, tako bukov kot hrastovi, se bodo lahko oddali — vsaj z ozirom na razpise naših državnih železnic. Tozadavni dobavni predpisi pa določajo kakovost in izdelavo železniških pragov.

Drva se zaradi zime precej iščejo. — Cene so se le malenkostno popravile. V splošnem pa ni dosti drv na zalogah, a glede kakovosti se opaža, da letošnja drva niso prvovrstna. Kajti baš radi kvalitete, posebno zbog preprečnosti, je že precej protestov in pritožb.

Produkcija oglja in canelle pa je letos v splošnem zelo dobra.

Les:

Cena za m³ fco vagon slov. nakl. postaja.

Sureka, jelka:		
Hlodi I. II., monte	100—	120—
Brzjavni drogovi	150—	170—
Bordonali merkantilni	130—	160—
Trami merkantilni	150—	160—
Škorete, konične, od 16 cm naprej	270—	300—
Škorete paralelne, od 16 cm naprej	310—	350—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200—	210—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	250—	280—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	290—	310—
Bukev:		
Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte	290—	320—

Deske-plohi, naravni, ostrorobi, monte	370—	400—
Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte	350—	400—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I. II.	600—	700—
Hrast:		
Hlodi I. II.	200—	250—
Bordonali	800—	900—
Deske-plohi, neobrobjeni boules	820—	850—
Deske-plohi, neobrobjeni merkantilni	700—	730—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice)	800—	820—
Frizi	500—	550—
Parket:		
hrastovi, za m ²	45—	60—
bukovi, za m ²	30—	40—
Železniški pragovi: 260 m, 14x24		
hrastovi, za 1 komad	30—	34—
bukovi, za 1 komad	20—	22—
Drva:		
bukova, za 100 kg	10—	12—
hrastova, za 100 kg	9—	11—
mehka, kolobarji, franko nakladalna slov. postaja za komad	280	3—
Oglje:		
bukovo, za 100 kg	38—	42—
»canella« za 100 kg	45—	50—

Angleško-nemški dogovor

Angleški trgovinski minister Runciman je v svojem govoru o angleško-nemških trgovinskih odnosih povedal glavno vsebino angleško-nemškega plačilnega dogovora. Po tem dogovoru se je Nemčija obvezala, da bo ves tekoči angleški izvoz v Nemčijo redno in sproti plačan. Poleg tega bo Nemčija skrbela tudi za odplačilo starih dolgov. Posebno važno pa je, da se je Nemčija obvezala, da bo začel s 1. januarjem zopet redno plačevati anuitete in obresti angleškim lastnikom obveznic Dawesovega in Youngovega posojila.

Olajšave v klirinškem prometu s Češkoslovaško

»Prager Tagblatt« poroča: Do zadnjega časa je dovoljevala jugoslovanska Narodna banka kompenzacijske kupčije le, če so bili plačani davki. Češkoslovaško poslaništvo v Beogradu pa je dobilo sedaj od finančnega ministristva zagotovilo, da bo takoj naprošena jugoslovanska Narodna banka, da teh potrdil o plačanih davkih več ne zahteva.

Dobave-licitacije

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 8. novembra ponudbe o dobavi 1 strojnega jermena in 1300 kg železa v palicah; do 15. novembra pa o dobavi 6 bakrenih palic.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 8. novembra ponudbe o dobavi 20 ustnikov in 20 očaj proti plinom, 500 kg železa, 500 kg saxola in 150 m³ ladijskega poda.

Dne 13. novembra bo pri Upravi Vojnotehničnega zavoda v Kragujevcu ofertna licitacija za dobavo rezervnih delov za magnet; dne 20. novembra pa za dobavo večje množine jekla.

Direkcija drž. rudnika Kreka sprejema do 9. novembra ponudbe o dobavi delov za poltovorni avto znamke »Fiat«; do 16. novembra pa o dobavi 100 lopat za premog.

Les se prodaja na ofertni licitaciji dne 24. novembra pri Direkciji šum v Zagrebu.

Odpadki od železa, pločevine, jekla in gumija se oddajo potom ustmene licitacije dne 13. novembra t. l. pri Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu. (Pogoji so na pogled pri isti komandi.)

Dne 17. novembra bo pri Upravi policije v Zagrebu ofertna licitacija za dobavo 617 suknjenih bluz.

Direkcija drž. rudnika Breza sprejema do 15. novembra ponudbe o dobavi 1 merilne naprave.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 11. novembra ponudbe o dobavi 1900 m pocinkanega motvoza, 800 m katraniranega motvoza, 2000 kg vrvice; do 12. novembra o dobavi orodja, 20 garnitur dežnih oblek, 1620 kg smole, 800 kg katrana, 1400 kg kolofonije, 30 kg parafina, 460 kg stearinske kisline, 3 kg čebelne voska ter 4 svetilk.

Dne 15. novembra bo pri Upravi državnih monopolov v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 100.000 platnenih vreč.

Dne 12. novembra bo pri Upravi smodnišnice v Kamniku ofertna licitacija za dobavo 2000 kg gutaperče.

Dne 12. novembra bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo tiskovin.

Prodaja železne rude. Dne 9. novembra bo pri ekonomskem oddelku Generalne direkcije državnih železnic v Beogradu ofertna licitacija za prodajo 8 vagonov železne rude. (Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba 194, vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Odpadki od železa, pločevine, jekla in gumija se oddajo potom ustmene licitacije dne 13. novembra t. l. pri Komandi IV. armijske oblasti v Zagrebu. (Pogoji so na vpogled pri isti komandi.)

Gradbeni oddelki Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 9. novembra ponudbe o dobavi ca 40.000 kub. metrov lesa, 900 gorilcev in 2000 m stenja; do 13. novembra pa o dobavi navojnih rezil.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 15. novembra ponudbe o dobavi 21.145 kg železne pločevine; do 27. novembra pa o dobavi raznega orodja.

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 15. novembra ponudbe o dobavi 25 lit. kalijevega lužila, 5 l oetne kisline, raznih rezervnih delov za akumulatorske jamske svetiljke, aparat za preizkušanje rešilnega aparata in 300 medenastih cevi.

Dne 9. novembra bo pri ekonomskem oddelku Generalne direkcije drž. železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 558 borovih drogov; dne 24. novembra in 3. decembra pa za dobavo instalacijskega materiala za električno kurjenje kurznih vagonov.

(Pogoji so na vpogled pri strojnem oddelku direkcije državnih železnic v Ljubljani, Ljubljanski dvor, soba št. 194, vsak delavnik med 10. in 12. uro.)

Dne 12. novembra bo pri glavnem sanitetnem skladišču v Zemunu ofertna licitacija za dobavo 8500 ključavnic, dne 13. novembra pa za dobavo 3000 parov usnatih copat. — (Pogoji so na vpogled pri istem skladišču.)

Vsi oglasi in pogoji so na pogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, če ni pri oglasu samem drugače navedeno.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Iz trgovskega registra

Vpisali sta se naslednji tvrdki:

»Ta-Ta«, akcionarsko društvo za proizvodnjo, konfekcioniranje in trgovino raznih trgovskih predmetov ali skrajšano »Ta-Ta«, A. D. Besedilo tvrdke je vpisano v trgovski register tudi v srbsko-hrvatskem, francoskem in nemškem jeziku.

Obratni predmet: Trgovina z vsemi industrijskimi, obrtnimi, umetno-obrtnimi in poljskimi proizvodi, proizvodnjem, konfekcioniranjem vseh živilskih potrebščin in potrebnih predmetov za ženske in moške, nadalje montaža raznih artiklov in predmetov, potrebnih v gospodinjstvu, proizvodnji in trgovini z živilskimi potrebščinami in jestvinami, kakor tudi točenje pijače vsake vrste. (Torej kratkoma: trgovina z vsem.)

Sedež tvrdke je v Beogradu, sedež podružnice v Ljubljani. Tvrdka je delniška družba. Delniška glavica znaša 1 milijon dinarjev in je razdeljena na 1000 delnic po Din 1.000—. Glavnica je popolnoma vplačana. Družbo zastopata dva člana izvršnega ali en član izvršnega in upravnega ali dva člana upravnega ali pa en član upravnega ali izvršnega skupno z direktorjem ali prokuristom.

Upravni odbor sestoji iz 5 do 7 članov. Člani uprave so: Franjo Latković, predsednik Prve hrvatske obrtne banke, d. d. v Zagrebu, Milorad Radojlović, trgovec, Beograd, Jovan Maksimović, danski konzul in banski svetnik v Zagrebu, Milan Franić, direktor »Textil«, d. d. v Zagrebu in dr. David Karlović, vseučilišni profesor v Zagrebu. Prokurist družbe je Slavko Veselić iz Ljubljane, Beethovnova ul. 14.

Dr. ing. M. & C. A. Pogačnik, kemični laboratorij, Podnart, občina Ovshe, okraj Radovljica.

Obratni predmet: obrt izdelovanja kozmetičnih in drugih v to stroko spadajočih sredstev. Javna trgovska družba. Družabniki: Ciril Pogačnik, posestnik in industrialec, dr. ing. Metod Pogačnik, kemik in Anton Pogačnik, ml., vsi v Podnartu. Družbo zastopata dva družabnika skupno.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih tvrdkah:

Akejska družba za kemično industrijo na Dunaju, podružnica v Ljubljani. Vpiše se upravni svetnik dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik v Ljubljani.

Bush Service Corporation, družba z o. z., Ljubljana. Po sklepu občnega zbora se je družba razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator ravnatelj Rudolf Janavšek, Ljubljana.

Potnik in drug, družba z o. z., Ljubljana. Izbrise se poslovodkinja Terezija Potnik, vpiše pa poslovodkinja Vera Godec, soproga rudarskega inženjerja v Ljubljani.

Ing. M. A. Štebi, Ljubljana. Obratni predmet: izvrševanje civilne inženjerske prakse iz strojnoelektrične stroke, trgovina z električnimi potrebščinami in zastopstvo škodovih zavodov. Lastnik firme sedaj: Leopold Pavlič, trgovec v Ljubljani.

Obratni predmet odslej: trgovina z električnimi potrebščinami in zastopstvo škodovih zavodov.

Trgovska in gospodarska družba z o. z., Ljubljana. Izpremenila se je družbena pogodba v odstavkih »Sestič« in »Sedmič«, razveljavil pa se je 8. odstavek. Družbo zastopata poslovodja ali ev. prokurist, če pa ima družba več poslovodij, podpisujeta kolektivno dva poslovodja ali en poslovodja skupno s prokuristom. Izbrise se poslovodji Jernej Pinter in Rudolf Gulič, vpiše pa se poslovodkinja Marija Pinter, filozofka v Ljubljani.

Drava, lesna industrijska delniška družba v Mariboru. Pravna razmerja družbe slonijo odslej na spremenjenih in potrjenih pravilih. Tvrdko zastopata dva člana upravnega sveta ali en član in prokurist ali pa dva prokurista.

Ivo Mihorko, trgovsko zastopstvo tehničnih električnih predmetov, Maribor. — Izbrise se dosedanja imetnica Mara Mihorko, vpiše pa novi imetnik nedoletni Milovan Mihorko v Mariboru. Tvrdko zastopata njen pooblaščenec inž. Pero Oman, elektroinženjer v Mariboru.

Močivnik in drug, družba z o. z., Maribor. Družba sloni odslej na družbeni pogodbi z dne 12. junija 1934, izpremenjeni z notarsko pogodbo. Izbrise se poslovodja Franc Močivnik.

Električna in gospodarska družba Rudno—Dražgoše, družba z o. z., Rudno pri Železnikih. Izbrise se poslovodja Ivan Mihelič star., vpiše pa poslovodja Ivan Mihelič, elektrotehnik v Ljubljani.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Leopold Blau, Maribor, trgovina z drobnim blagom in pleteninami — zaradi prestopa obta.

Luka Čelar, trgovina z vinom na debele, Maribor — zaradi prestopa obta.

Drago Kobi, lesna trgovina, Maribor — zaradi prestopa obta.

B. Kreiner & sin, mizarstvo, Maribor — zaradi ustanovitve družbe z o. z.

Meltinger-Ziegelwerke R. Kiffmann & U. Nassimbeni, opekarna, Maribor — zaradi prestopa obta.

Marija Slamič, trgovina s papirjem in tobačna trafika, Maribor — zaradi prestopa obta.

Trgovačka kuća »Rekord«, Vilim Schleisinger, Zagreb, podružnica v Mariboru, trgovina z izgotovljeno obleko in perilom — zaradi opustitve poslovanja.

Karl Pušnik, trgovina z živino, Vuhred — zaradi prestopa obta.

Josip Zisel, trgovina z mešanim blagom, Zgornja Poljskava — zaradi prestopa obta.

IZ ZADRUŽNEGA REGISTRA

Vpisale so se te zadruge: Vodovodna zadruga v Kotredežu pri Zagorju in dve nabavljalni zadruge: Gospodarska zadruga v Markovcih ter Gospodarska zadruga v Zvenjavah.

Izbrisala se je Pašniška in gozdna zadruga v Zabreznici, ker sploh ni pričela posloovati.

Izbrisala se je »Dom«, železničarska stavbena zadruga, r. z. z o. z. v likvidaciji zaradi končane likvidacije.

Zunanja trgovina

Še ne bo zboljšanja v svetovnem gospodarstvu

Avstrijski zavod za proučevanje konjunktura pravi v svojem zadnjem poročilu, da se v zadnjem času ni moglo doseči nobeno zboljšanje v svetovnem gospodarstvu, temveč da se nasprotno kažejo znaki utrujenosti. Na Angleškem se je brezposelnost v 3. četrtletju povečala v večjem obsegu, kakor bi to opravičevali sezonski razlogi. Enako je v večjem obsegu nazadovala tudi industrijska proizvodnja. Tudi v Združenih državah Sev. Amerike se je gospodarski položaj v zadnjih mesecih prav občutno poslabšal. Negotovitost v svetovnem gospodarstvu se vidi tudi v neenakem razvoju cen na svetovnih trgih.

Ameriški trgovski minister proti avtarkiji

Na glavni skupščini ameriškega društva za zunanjo trgovino je govoril tudi ameriški trgovski minister, ki je v svojem govoru ostro nastopil proti avtarkiji. Ameriški narod si mora biti že enkrat na jasno, da se mora odreči visokim zaščitnim carinam, če hoče resnično ozdravljenje ameriškega gospodarstva, ker je to brez oživenja zunanje trgovine nemogoče. Celo v državi s tako ogromnimi naravnimi zakladi, kakor so Združ. države Sev. Amerike, je avtarkija nemogoča. Nič ne more bolj škodovati gospodarskemu življenju vsake države, kakor napačno pojmovani narodni ponos, da mora vsaka država proizvoditi vse sama. Poleg tega pa povzroča avtarkična politika odpor pri drugih državah, kar zopet slabi zunanjo trgovino. Avtarkijo treba zato pokopati.

Že v 24 urah

barva, plesla in kemično snati obleke, klobuke itd. Skrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6 Sebeburgova ul. 3. Telefon št. 22-72.

Carine prost je uvoz semen za cvetlice in žita, riža v zrnu in sočivja, če se uvažata zaradi gojitve boljših vrst.

Skupina nemških cigaretnih tvornic je kupila od naše uprave drž. monopolov 12 milijonov kg tobaka, za 5 milijonov več, kakor pa se je Nemčija pogodbeno zavezala.

Albanija je znižala trošarino na pivo v sodih in steklenicah od 30 na 20 zlatih centov za kilogram.

Belgarska je prepovedala izvoz otrobov. Za pred izdajo te prepovedi sklenjene kupčije prepoved ne velja.

Grčija je dovolila carine prost uvoz 10 tisoč ton koruze.

Avstrija je pred nekaj dnevi prepovedala izvoz cunj ter bombaža.

Avstrija namerava kupiti v Franciji pšenico, za kar bi ji Francija dovolila večji uvoz lesa. V zvezi s tem se govori, da namerava Avstrija odpovedati sedanjo pogodbo z Madjarsko.

Carino na gosi je znižala Nemčija za čas od 1. novembra do 31. decembra od 36 na 24 mark za stot.

Belgija bo zvišala uvozno carino na sladkor, metilni alkohol, klobuke in razno klobučevino.

Iz vseh hmeljskih krajev Češkoslovaške poročajo o živahnih kupčijah, zaradi katerih so se vse zaloge zelo zmanjšale. Ceni, da je na vsem Češkoslovaškem samo še 10.000 stotov hmelja.

Prva tvornica za steklenice je začela obratovati v Turčiji. Na dan bo izdelala 25.000 steklenic. Namera pa je, da se njena kapaciteta poviša na 40.000 steklenic dnevno.

Francija je zvišala uvozno carino za cin, krom, svinec, antimon, žice in palice iz železa ter za trame in lesne okvire.

Francosko-švicarska trgovinska pogodba je bila podaljšana za šest mesecev do dne 31. marca 1935.

Neomejen uvoz alkohola v Združene države Severne Amerike je podaljšana do konca tega leta.

Ceno premoga so znižali na Poljskem za 10 do 15 odstotkov.

Doma in po svetu

Jugoslovanska delegacija na zasedanju v Ankari si je v spremstvu turške delegacije ogledala znamenito bojišče v okolici Ankare, kjer so l. 1402. Turki pod poveljstvom sultana Bajazita skupno s srbsko konjenico pod poveljstvom despota Lazareviča premagali Mongole pod Tamerlanom in s tem rešili Evropo pred mongolsko ofenzivo.

Mestna občina na Sušaku je dovolila 100 tisoč Din za postavitev spomenika kralju Aleksandru. V isti namen je darovala Mestna hranilnica skupno z »Elektro« 50 tisoč Din.

Sarajevo zgradi v počastitev spomina kralja Aleksandra Sokolski dom.

Muslimani v Vrbaski banovini zahtevajo, da naj velja za muslimane kot simbol Rdečega križa rdeč polumesec in potem bodo v večjem številu pristopili k društvu.

Nova tekstilna tvornica v Banja Luki, last Hamdije Afgana, je začela dne 5. t. m. obratovati.

Češkoslovaška je znižala pristojbine za instalacijo telefonov skoraj za polovico. Odslej se plača za instalacijo le 200 do 250 Kč. Tudi naši poštni upravi bi se pocenitev telefonskih pristojbin izplačala.

Dodatne vojne kredite v višini 800 milijonov frankov je zahteval od parlamenta vojni minister Pétain.

Švedski socialni demokrati so odklonili vsako zvezo s komunistično internacionalo.

Guverner mehiške države Cisajula je dal zapreti vse katoliške cerkve.

Med ujetimi španskimi uporniki je tudi sin predsednika republike Louis Zamora.

Avtobuse na tračnicah je naročila Poljska za progo Varšava—Gdinja.

Leningrad šteje danes 2.716.000 prebivalcev.

Svetilni plin, ki ni strupen in nevaren za zdravje, so iznašli na Holandskem.

Ob zaključku svetovne razstave v Chicagu je prišlo do silnih neredov. Deset in desettisoč so navalili na razstavne prostore, porušili in razbili vse, kar jim je prišlo pod roke. Policija je bila čisto brez moči proti besneči množici. Škoda se ceni na več milijonov dolarjev.

General Motors Co. so v prvih treh letnih četrtletjih oddale vozov za 7196 milijonov dolarjev, dočim so jih v istem času lani za samo 4909 milijonov dolarjev.

Švicarska družba Našičke (Union des Usines et des Exploitations Forestières de Nasie) izkazuje za preteklo poslovno leto 272.318 šv. frankov čistega dobička. Kljub temu je družba sklenila, da ne izplača nobene dividende.

Švicarski zvezni svet je sprejel zakonski načrt, po katerem se določa cena domače pšenice na 36 frankov ali na približno 570 Din za 100 kg.

Radio-Ljubljana

Sreda, dne 7. novembra: 12.15: Plošče (resna glasba) — 12.50: Poročila — 13.00: Cas, plošče — 18.00: Plošče — 18.20: Pesnika Prešeren in Zupančič v naši glasbi (Zorko Prelovec) — 18.40: Francoščina — 19.10: Nac. ura: Vlada Gjurdjević — 19.35: Plošče — 19.50: Jedilni list, program za četrtek, uvod v opero — 20.00: Prenos iz ljubljanske opere, v odmoru: čas in poročila.

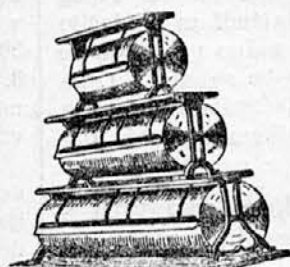
Četrtek, dne 8. novembra: 12.15: Plošče (resna glasba) — 12.50: Poročila — 13.00: Cas, plošče — 18.00: Smuška ura ljublj. zimskega podsaveza — 18.30: Radijski orkester — 19.00: Srbohrvaščina — 19.30: Nac. ura: Vuk Stefanović Karadžić — 19.55: Jedilni list, program za petek — 20.00: Pravna ura (dr. Knaflič) — 20.20: Vijolinski koncert gosp. prof. Karla Rupla — 21.15: Radijski orkester — 21.30: Cas, poročila, mandolinistični kvartet, vmes Radijski orkester.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20. uri.
Sreda, dne 7. novembra: Orlič. Red Sreda.
Četrtek, dne 8. novembra: Migo, dekle z Montparnasa. Red A.
Opera, začetek ob 20. uri.
Sreda, dne 7. novembra: ob 15.: Žalni koncert za dijaštvo. Cene od 5 do 15 Din.
Četrtek, dne 8. novembra: Trubadur. Gostujeta gđ. Vera Majdičeva in dr. Adrian. Red Četrtek.

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah, ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
klišarna
ST. DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

MARIBORSKA TISKARNA D. D. V MARIBORU

G.G. trgovcem se priporoča kot edino narodno podjetje te stroke za izdelavo reklamnega ovojnega papirja
Telefon int. št. 20-24

Trgovci! Naročajte blago pri tvrdkah, katere oglašajo v „Trgovskem listu“!

Spособen trgovski zastopnik

(našitkov za oblačila in obuvala) se sprejme

STEINER & Co., WIEN, Esslinggasse 7

za večjo tkalnico imenskih trakov